

Voorwoord

Met gepaste trots biedt het bestuur van Leuvenheims Belang, u hierbij aan het

Dorpsplan 2009 – 2020

Een visie op de ontwikkeling van Leuvenheim voor de komende 10 jaar, met als centraal onderwerp de leefbaarheid in het dorp.

Via een oproep in het contactblad Van Schans tot Wildbaan, maar ook door persoonlijke benadering, heeft het bestuur van Leuvenheims Belang dertien vrijwilligers bereid gevonden om zitting te nemen in een DorpsWerkGroep (DWG). Onder leiding van twee procesbegeleiders van de Vereniging Kleine Kernen Gelderland, die het geheel in goede banen wisten te leiden, is dit rapport tot stand gekomen.

De start vond plaats op donderdagavond 10 april 2008 in het Buurthuis met een bijeenkomst voor alle Leuvenheimers, waarbij men wensen en prioriteiten kenbaar kon maken.

De wat tegenvallende opkomst, plus het feit dat de plannen voor een rondweg de gemoederen in het dorp behoorlijk bezig hielden, gaf een wat vertekend beeld van de uitslag.

Gelukkig kon de werkgroep ook putten uit de gegevens van een in 2005 georganiseerde brainstormavond, waarbij een zelfde aanpak is gehanteerd. De opkomst was destijds aanmerkelijk hoger en werd niet "gekleurd" door de aanleg van een eventuele rondweg.

Wanneer de rondweg buiten beschouwing wordt gelaten, zijn er weinig of geen verschillen in wensen en prioriteiten. Alles bij elkaar leverden de uitkomsten van beide avonden voldoende stof voor de werkgroep om met veel enthousiasme aan de slag te kunnen.

In februari 2009 had de DWG het conceptplan klaar en ontvingen alle Leuvenheimers een exemplaar in de brievenbus met het verzoek dit goed door te lezen en waar nodig van commentaar te voorzien. De reacties zijn verwerkt in dit plan.

Op 10 maart 2009 was het conceptplan onderwerp van een klankbordbijeenkomst waarvoor diverse instanties waren uitgenodigd. Doelen en middelen werden tegen het licht gehouden en getoetst op haalbaarheid. Ook de hieruit voortgekomen reacties zijn verwerkt in dit plan. Een samenvatting van deze bijeenkomst is als hoofdstuk 6 toegevoegd aan dit rapport en hiermee is het definitieve Dorpsplan een feit.

Wij willen opmerken dat de voorstellen, zoals in dit rapport worden weergegeven, niet onvoorwaardelijk vaststaan. Maar ze bieden de DWG en

de nog samen te stellen uitwerkgroepen in het vervolgtraject wel het nodige houvast. Zo kunnen diverse gedachtes verder worden uitgewerkt en indien gewenst alternatieven worden aangedragen. Het is de bedoeling dat de uitwerkgroepen, na afstemming met de inwoners van Leuvenheim via een inloop- c.q. voorlichtingsavond, een concreet plan neerleggen voor verdere uitwerking. Wij menen met dit dorpsplan een stap in de goede richting te hebben gezet in ons streven om stevige lijnen uit te zetten naar de toekomst, zodat de inwoners van Leuvenheim en de gemeentelijke en provinciale overheid zien welke prioriteiten worden gesteld.

Leuvenheim, juni 2009

de Arnhemsestraatweg

Inhoudsopgave

	pagina
Leeswijzer	3
1 Wonen	5
1.1 Inleiding	5
1.2 Bewoningsgeschiedenis van Leuvenheim	5
1.3 Huidige situatie	7
1.4 Het woningbeleid van de gemeente Brummen	7
1.5 Knelpunten	8
1.6 Gewenste situatie	8
1.7 Doelen	8
1.8 Middelen	9
1.9 Invloed van een eventuele rondweg	9
2 Verkeersveiligheid en Infrastructuur	10
2.1 Inleiding	10
2.2 Huidige situatie	10
2.3 Knelpunten	11
2.4 Gewenste situatie	12
2.5 Doelen	13
2.6 Middelen	13
2.7 Invloed van een eventuele rondweg	14
3 Natuur en Landschap	15
3.1 Inleiding	15
3.2 Huidige situatie	15
3.3 Hoe Leuvenheimers hun natuur en landschap ervaren	18
3.4 Beleidskaders	18
3.5 Knelpunten	19
3.6 Gewenste situatie	19
3.7 Doelen	19
3.8 Middelen	20
3.9 Invloed van een eventuele rondweg	20
4 Sport en Recreatie	21
4.1 Inleiding	21
4.2 Huidige situatie	21
4.3 Knelpunten	21
4.4 Gewenste situatie	22
4.5 Doelen	22
4.6 Middelen	22
4.7 Invloed van een eventuele rondweg	22
5 Voorzieningen	23
5.1 Inleiding	23
5.2 Geschiedenis en huidige situatie	24
5.3 Knelpunten	24
5.4 Gewenste situatie	24
5.5 Doelen	24
5.6 Middelen	24
5.7 Invloed van een eventuele rondweg	25
6 De klankbordbijeenkomst	26

Leeswijzer

De basis van dit concept wordt gevormd door vijf thema's die een belangrijke rol spelen bij de toekomstige ontwikkelingen van Leuvenheim.

Deze thema's zijn:

- Wonen
- Verkeersveiligheid en infrastructuur
- Natuur en landschap
- Sport en recreatie
- Voorzieningen

Aan ieder thema is een hoofdstuk gewijd. De hoofdstukken zijn in grote lijnen gelijk van opbouw. Allereerst worden in de inleiding de onderwerpen beschreven die een plaats hebben binnen het thema. Vervolgens wordt de huidige situatie aangaande deze onderwerpen beschreven. In enkele gevallen wordt eveneens gekeken naar de situatie in het (verre) verleden.

Na deze beschrijving komen de knelpunten aan bod in een gelijknamige paragraaf. Tijdens de startbijeenkomst van 10 april 2008 hebben dorpsbewoners hun ideeën, problemen en wensen bij ieder thema kunnen aangeven. De problemen zijn overgenomen als knelpunten en de wensen zijn herleid tot problemen die de leefbaarheid van Leuvenheim aantasten.

Maar er wordt niet alleen stilgestaan bij problemen, er wordt ook gekeken naar de wensen die de

Leuvenheimers koesteren ten aanzien van de toekomst van hun dorp. Onder het kopje 'Gewenste situatie' worden deze punten beschreven. In het hoofdstuk over verkeersveiligheid en infrastructuur is dit bijvoorbeeld: geen toename van het verkeer bij behoud van het huidige tracé van de N348 (Arnhemsestraat).

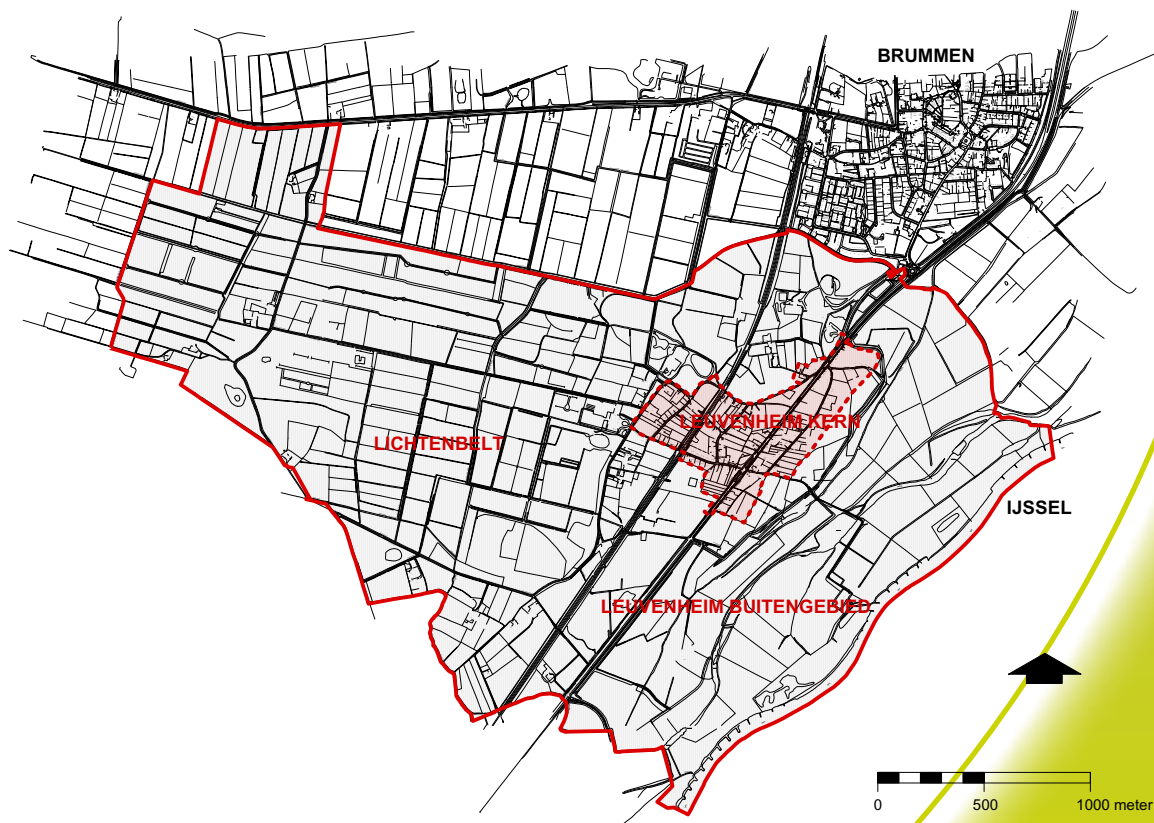
Vervolgens worden deze wensen op een hoger abstractieniveau bekeken. In de paragraaf 'Doelen' worden de doelen beschreven die binnen dit thema worden gesteld. Een doel dat behoort bij de eerder beschreven wens is: het bevorderen van de verkeersveiligheid in Leuvenheim.

Tot slot worden de wensen en doelen vertaald in praktische middelen. Bij het bovenstaande voorbeeld zou dit kunnen betekenen: de route van Zutphen naar Eerbeek wordt via Brummen geleid en niet via Leuvenheim. Ieder hoofdstuk sluit af met een paragraaf die de invloed van een eventuele rondweg op de onderwerpen binnen het thema beschrijft.

Afbakening

Dit dorpsplan is geschreven voor Leuvenheim, voor zowel de dorpskern als het buitengebied. Op onderstaande kaart is te zien welk gebied dit plan bestrijkt. Er is gekozen voor dezelfde afbakening van het dorp als gebruikt door de gemeente Brummen.

Kaart 1: afbakening gebied dorpsplan Leuvenheim

Kaart 2: plattegrond van Leuvenheim

1 Wonen

1.1 Inleiding

Het dorp Leuvenheim (gemeente Brummen) ligt tussen Dieren en Zutphen op de overgang van de bosrijke Veluwezoom en de uiterwaarden van de IJssel.

Zoals vermeld in de gemeentelijke ruimtelijke ontwikkelingsvisie "Ligt op Groen" variëren de te onderscheiden aangrenzende gebieden sterk van elkaar. Aan de westzijde zien we beboste landgoederen en aan de oostzijde de openheid van de natte IJsselvallei. De overgangen naar het landschap zijn aan de oost-, noord- en westzijde geleidelijk en soepel en zijn aantrekkelijk ingericht. De rand aan de zuidzijde is harder. De ruimtelijke geleiding is niet overal aantrekkelijk. Volgens de visie is weinig aandacht besteed aan erfbeplanting en achterkantsituaties zoals in het noordelijke puntje van Leuvenheim.

Een spoorlijn en een provinciale weg vormen duidelijk barrières.

Het thema wonen heeft voor de bewoners alles te maken met beleving.

- Wat maakt Leuvenheim tot MIJN DORP?
- Voel ik me er prettig?
- Zal het dorp waarden blijven behouden voor de toekomstige generaties zoals in paragraaf 1.6 is te lezen?

1.2 De bewoningsgeschiedenis van Leuvenheim

Van oudsher vestigden de mensen zich rond de enk. Bewoning, eenvoudige bedoeninkjes, stonden vooral langs de huidige Spankerenseweg en de Oudeweg. Het was een kleine buurtschap waarin de bewoners op elkaar aangewezen waren.

Eenvoudige boeren waren het grootst in aantal. Bijgestaan door dagloners bebouwden ze hun meestal gepachte grond. Voor eigen gebruik hielden ze vaak enkele stuks vee.

De burgers hadden, al dan niet naast hun boerenbedrijfje, openbare functies.

Kaart 3: ruimtelijke analyse Leuvenheim. Bron: "Ligt op Groen" (Gemeente Brummen, 2006)

DORPSPLAN LEUVENHEIM 2009 - 2020

En tot slot de buitenlui. Meestal bekleedden zij hoge ambten in de omliggende steden. Zij waren de bewoners van de landgoederen: de Wildbaan, Den Bosch, De Rees en de Kleine Rees.

In de loop der tijd traden veranderingen op. Door de aanleg van de Arnhemsestraat in 1822 werd de enk in zijn gehele lengte doorsneden. De bewoners van de landgoederen lieten 'uitwegen' naar de Arnhemsestraat aanleggen: de latere Metelerkampweg vanaf de Wildbaan en een weg vanaf Den Bosch die gedeeltelijk langs een deel van de huidige Spankerseweg liep.

Woningen verrijzen op de enk, met name aan de Arnhemsestraat, de Hoofdstraat en de Oudeweg. Het zijn hoofdzakelijk dubbele boerenwoninkjes, veelal met hetzelfde uiterlijk. We kennen ze nu nog als kleine boerderijtjes.

Door de aanleg van de spoorlijn in 1865 wordt de enk voor de tweede keer rigoureuus doorsneden. Deze doorsnijdingen, naast de versnippering van de landbouwpercelen, betekenen de doodsteek voor de agrarische betekenis van de enk.

In de negentiende eeuw wordt de samenstelling

van de bevolking gevarieerder. Er komen middenstanders en arbeiders. Sommige bewoners worden kleine zelfstandigen. Ze verdienen hun geld met timmermanswerk of als stoffeerder, bakker, melkrijder of ze runnen een café.

Anderen gaan als arbeider werken in de papierindustrie of bij de steenfabriek "De Schans".

Het aantal cafés neemt in die tijd toe.

Vermeldenswaard is dat in 1885 nieuwbouw aan de Arnhemsestraat plaatsvindt in de vorm van een schooltje (het huidige Buurthuis). Dit is van groot sociaal belang. Vanaf de oprichting van de school vindt er jaarlijks een schoolfeest plaats.

Leuvenheim was toen een kleine buurtschap met een rustige, met beukenbomen omzoomde, doorgaande weg van Brummen naar Dieren. De crisisjaren in de twintigste eeuw maken een eind aan de industriële ontwikkeling in Leuvenheim. In de tweede helft van die eeuw wonen in Leuvenheim alleen nog burgers, enkele boeren, geen buitenlui en geen middenstanders.

Na 1950 werden er nog uitsluitend burgerwoningen gebouwd.

Op het platteland komen steeds meer mensen wonen die van oudsher geen binding hebben met de plek waar ze zich vestigen. Vaak komen ze hier wonen om de 'rust en ruimte'.

Maar een dorp is meer dan rust en ruimte. Er wonen namelijk ook mensen die hier opgegroeid zijn en nog vertrouwd zijn met tradities en gebruiken van vroeger.

Saamhorigheid en een beetje gezonde nieuwsgierigheid ofwel sociale cohesie, heeft in Leuvenheim nog grote waarde. 'Een goede buur is beter dan een verre vriend'.

1.3 Huidige situatie.

Volgens de cijfers van het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS), gemeten in 2006, heeft Leuvenheim 710 inwoners. Daarvan wonen er 560 in de dorpskern en 150 in het buitengebied. Net als in het dorp kun je ook bijna spreken van een tweedeling in het buitengebied: de verspreid liggende woningen rondom de kern (90 inwoners) en de woningen op de enkele kilometers verder gelegen Lichtenbelt (60 inwoners).

Op 1 januari 2009 telt Leuvenheim 703 inwoners en is de leeftijdsopbouw als volgt:

Leeftijd	Aantal inwoners	man	vrouw
0 - 9	80	37	43
10 - 19	73	42	31
20 - 29	69	42	27
30 - 39	68	34	34
40 - 49	113	57	56
50 - 59	148	68	80
60 - 69	96	52	44
70 - 79	40	19	21
80 - 89	11	5	6
90 +	5	1	4

Leuvenheim telt in totaal 270 woningen waarvan 220 zich in de dorpskern bevinden en 50 in het buitengebied (30 woningen verspreid rond de kern en 20 woningen op de Lichtenbelt). De gemiddelde waarde van een woning bedraagt € 283.000. Voor de woningen in de kern ligt de gemiddelde waarde op € 268.000.

Behalve in cijfers is Leuvenheim ook te karakteriseren in een aantal andere omschrijvingen. Leuvenheim is:

- een klein dorp met landelijk karakter,
- een dorp zonder echte kern,
- een dorp zonder winkels,
- een dorp met veel ondernemerschap aan huis,
- een dorp waarin de school en 't Buurthuis een sociale rol vervullen,
- een dorp met gevarieerde woningbouw: *boerderij-, vrijstaande, twee onder één kap- en drieslag woningen, één villa (de Kleine Rees), landhuizen en boerderijen.*
- een dorp met een percentage huurwoningen van ± 10 %,
- een dorp met een paar bedrijfsgebouwen aan de Arnhemsestraat.

1.4 Het woningbeleid van de gemeente Brummen

Woningbouw wordt in het geval van de kleine kernen beperkt tot het bouwen voor de lokale woningbehoefte in de gemeente Brummen.

Bebouwingsmogelijkheden

De gemeente ziet (geleidelijk en op de lange termijn) bebouwingsmogelijkheden vooral aan de bestaande wegen (Arnhemsestraat, Oudeweg, Eendrachtweg en Hoofdstraat) en nadrukkelijk niet in de open groene binnenterreinen. Bij het verplaatsen van de grootschalige bedrijvigheid kunnen vrijgekomen locaties benut worden voor woningbouw. Op onderstaande kaart, overgenomen uit de visie 'Ligt op Groen', geeft de gemeente mogelijke bouwlocaties aan voor het dorp Leuvenheim.

Kaart 4: mogelijke bouwlocaties Leuvenheim. Bron: *Ligt op Groen (Gemeente Brummen, 2006)*

1.5 Knelpunten

Het woongenot in Leuvenheim zou verbeterd kunnen worden door het opheffen van de volgende knelpunten:

- de aanwezigheid van een barrière midden door het dorp in de vorm van de Arnhemsestraat en in mindere mate het spoor,
- het feit dat de Arnhemsestraat door het grote aantal verkeersbewegingen op bepaalde momenten moeilijk en daardoor gevaarlijk is over te steken,
- geluidsoverlast bij de woningen aan de Arnhemsestraat door het drukke verkeer,
- toenemende geluidsoverlast voor de woningen dicht bij het spoor door het toekomstige intensieve gebruik van het spoor,
- (bedrijfs)bebouwing die qua architectuur niet past in het landelijk karakter van het dorp,
- de zorg te kunnen blijven voldoen aan het minimum aantal leerlingen om de Leuvenheimse school open te kunnen houden,
- het ontbreken van een dorpskern en daarmee het ontbreken van een trefpunt voor de bewoners.

1.6 Gewenste situatie

Tijdens de startbijeenkomst lag het accent bij de wensen en ideeën die de inwoners konden formuleren vooral op beperkingen die men had ten aanzien van omvang en aard van de woningbouw:

- geen hoogbouw,
- geen appartementencomplex,
- geen rijtjeswoningen,
- geen villadorp,
- niet alle open plekken dicht bouwen,
- geen gesloten harde dorpsrand,
- geen uitdijning/vergroting van het dorp,
- alleen (bedrijfs)gebouwen passend in de omgeving.

Het komt er op neer dat men in het dorp minimale veranderingen wenst.

1.7 Doelen

Ten aanzien van wonen worden er vier doelen gesteld:

1. het behouden van het landelijk karakter van het dorp,

2. het behouden van een mix van woningsoorten en kleinschalige bebouwing (bij eventuele woningbouw),
3. het behouden en ontwikkelen van een aantrekkelijke woonomgeving voor jonge gezinnen wat een bijdrage kan leveren aan het openhouden van de school,
4. het behouden van een leefbare woonomgeving ook op die plekken waar overlast wordt ervaren.

1.8 Middelen

Om bovenstaande doelen te bereiken kan een aantal middelen worden ingezet:

- woningbouw voor jonge gezinnen, bij voorkeur in het huursegment (doel 3),
- beperking van bouwlocaties (doel 1),
- behoud en ontwikkeling van open plekken in het dorp (doel 1 en 4),
- bouw (naar behoefte) van betaalbare woningen voor jonge gezinnen of senioren (doel 2 en 3),
- bouwen in een stijl passend in het landelijk karakter van het dorp en niet in strakke lijnen (doel 1 en 2),
- afstappen van de 60/40 regel (60% sociale woningbouw, 40% vrije sector woningbouw) in het voordeel van de sociale woningbouw (doel 1).

1.9 Invloed van een eventuele rondweg

- een drukke verkeersweg midden door het dorp verdwijnt,
- de geluidsoverlast wordt verplaatst van de Arnhemsestraat naar de Oudeweg aan de dijkzijde en de mate van overlast zal afhankelijk zijn van de plek waar de rondweg komt: binnen- of buitendijks,
- het uitzicht van de woningen aan de kant van de IJssel zal verslechteren,
- de leefbaarheid aan de Arnhemsestraat zal verbeteren,
- woningen aan de Oudeweg (dijkzijde) verminderen in waarde,
- de rust en ruimte aan de Oudeweg zal minder worden,
- er ontstaan meer mogelijkheden voor bebouwing aan de Arnhemsestraat,
- grond zal onteigend moeten worden van boeren en/of bewoners aan de kant van de dijk,
- het ontstaan van mogelijkheden om van de Arnhemsestraat weer een gewone, gezellige dorpsstraat te maken.

2 Verkeersveiligheid en infrastructuur

2.1 Inleiding

In dit hoofdstuk wordt aandacht geschonken aan de spoorweg en de Arnhemsestraat. Problemen worden aangegeven en oplossingen worden gezocht ten aanzien van geluidsoverlast, veiligheid voor fietsers, wandelaars en bestemmingsverkeer. Bij de Arnhemsestraat wordt verder ingezoomd op de verkeersintensiteit en de handhaving van de snelheidslimiet.

2.2 Huidige situatie

Spoorweg

Het dorp Leuvenheim wordt doorsneden door de spoorlijn Arnhem – Zutphen. Met het passeren van acht treinen per uur is deze situatie niet ideaal, maar redelijk leefbaar.

De spoorlijn zal als Noordtak onderdeel uit gaan maken van de Betuwelijn. Dit betekent dat in de toekomst het aantal goederentreinen zal toenemen; geen prettig vooruitzicht.

In de bebouwde kom bevinden zich twee, door halve bomen beveiligde spoorwegovergangen. De overwegen zijn erg smal. De overweg op de Metelerkampweg is door een helling in het wegdek onoverzichtelijk.

trein Zutphen-Dieren

Arnhemsestraat

De Arnhemsestraat (onderdeel van de provinciale N348) wordt in hoofdzaak gebruikt voor het doorgaand verkeer. Het aantal verkeersbewegingen is dermate groot dat ook hier een doorsnijding van het dorp plaatsvindt. Gemiddeld passeren per etmaal 16000 auto's waarvan 2100 vrachtauto's. De

maximum toegestane snelheid is 50 km/uur. Tijdens de drukke ochtend- en avondspits houdt men zich meestal aan de maximum snelheid. Op rustige uren, vooral in de nacht, wordt de limiet van 50 km/uur regelmatig overschreden.

De weg heeft drie oversteekplaatsen.

1. Ter hoogte van het Buurthuis bevindt zich een oversteekplaats voor voetgangers. Deze is voorzien van een grote vluchtheuvel op het midden van de weg. Oversteken is hier goed mogelijk, op de vluchtheuvel kan men wachten tot ook de tweede rijbaan vrij is.
2. Tussen de Oudeweg en de parallelweg, in de nabijheid van De Rees, bevindt zich een tweede oversteek voor auto's, fietsers en voetgangers. Het midden van de weg is voorzien van verkeersgeleiders, die men als vluchtheuvel kan gebruiken. De oversteek is hier op drukke uren moeilijk en gevaarlijk. De oversteekplaats komt vrij snel na het bord bebouwdekom. Niet al het verkeer dat nadert (met een snelheid van 70 km/uur) vanaf richting Brummen/Zutphen past zijn snelheid aan.
3. Op de kruising van de Arnhemsestraat met de Metelerkampweg en Schansweg bevindt zich de derde oversteekplaats. Grote vluchtheuvels in het midden van de weg maken dat fietsers en voetgangers hier goed kunnen oversteken. Voor auto's, die komen uit de Metelerkamp- of de Schansweg is het moeilijk om recht over te steken of om links af te slaan. Het middengedeelte biedt onvoldoende ruimte om te wachten tot de tweede rijbaan vrij is.

De weg is aan beide zijden voorzien van vrij liggende rijwielpaden. Deze worden gebruikt door fietsers, bromfietzers en voetgangers. Dit geeft vooral in de bebouwde kom nogal eens aanleiding tot een bijna-botsing tussen fiets en voetganger.

Het fietspad buiten de bebouwde kom aan de westzijde van de weg (van Leuvenheim naar Spankeren) grenst over vrijwel de gehele lengte direct aan de hoofdrijbaan.

Het fietspad aan de oostzijde is een stuk veiliger omdat het enige meters van de hoofdrijbaan af ligt.

De hoofdrijbaan wordt ook gebruikt door landbouwverkeer. Dit remt de snelheid en bevordert zo de veiligheid, maar het geeft ook aanleiding tot gevaarlijke inhaalmanoeuvres en tot heftig remmen van automobilisten die te laat in de gaten hebben wat er gaande is.

De weg zorgt dus voor onveilige situaties, lawaai, luchtverontreiniging en tweedeling van het dorp.

Als de N348 in Dieren en Gorssel wordt verbeterd, zal de verkeersdruk in Leuvenheim toenemen.

de N348 tussen Leuvenheim en Dieren

Overige wegen en straten

Van de Spankerenseweg wordt gebruik gemaakt door zowel doorgaand- als bestemmings-verkeer. In de overige straten vind je vrijwel uitsluitend bestemmingsverkeer.

De maximum toegestane snelheid in de gehele bebouwde kom is 30 km/uur met uitzondering van het gedeelte van de Spankerenseweg dat loopt vanaf de school tot aan De Rees. Automobilisten houden zich echter zelden aan deze maximumsnelheid, vooral op het stuk tussen de Wildbaan en de Hammelerweg. Slechts aan de aanwezigheid van een 30-km bord is te zien dat dit een dertig-kilometer-weg is.

Auto's, voetgangers, fietsers, bromfietsers, spelende en naar school gaande kinderen, maar ook vrachtauto's en landbouwvoertuigen maken gebruik van de betrekkelijk smalle verharde straten en wegen. Leuvenheim kent geen trottoirs en de bermen zijn over het algemeen slecht begaanbaar.

2.3 Knelpunten

Uit voorgaande tekst blijkt dat er een aantal knelpunten is te onderscheiden wat betreft verkeers-

veiligheid en infrastructuur in Leuvenheim. Per verkeersonderdeel zullen de knelpunten op een rijtje worden gezet. De knelpunten zijn genummerd, de locaties van deze getallen zijn terug te vinden op kaart 4.

Knelpunten van de spoorweg:

- toename van het aantal goederentreinen in de toekomst,
- onoverzichtelijkheid van de overweg op de Metelerskampweg door een helling in het wegdek waardoor de voorrangregeling (huidige bebording) niet werkt.

Knelpunten van de Arnhemsestraat:

- regelmatige overschrijding van de snelheidslimiet op rustige uren, vooral in de nacht,
- onveilige situatie op de oversteekplaats met de Oudeweg (2),
- onveilige situatie op de oversteekplaats met de Metelerskampweg-Schansweg (3),
- te hoge snelheid van het verkeer bij de Oudeweg en de parallelweg, in de nabijheid van De Rees (2),
- onvoldoende ruimte midden op de kruising van de Arnhemsestraat voor het verkeer komend van Metelerskampweg of Schansweg dat in twee etappes linksaf wil slaan (3),
- het ontbreken van een speciaal pad voor voetgangers naast de vrij liggende rijwielpaden (4),
- onveiligheid van het fietspad buiten de bebouwde kom aan de westzijde van de weg (4),
- gevaarlijke inhaalmanoeuvres en afremming van het verkeer door landbouwverkeer dat gebruik moet maken van de hoofdrijbaan (4),
- toenemende verkeersdruk op de Arnhemsestraat als het N348-tracé in Dieren en Gorssel wordt verbeterd.

Knelpunten van de overige wegen en straten:

- het ontbreken van snelheidsbepalende maatregelen behoudens de 30-km borden,
- de regelmatige overschrijding van de limiet van 30 kilometer,
- de smalle wegen en de over het algemeen slecht begaanbare bermen.
- een onoverzichtelijke situatie op de kruising Eendrachtweg - Metelerskampweg, komende vanaf de Eendrachtweg (5).

Kaart 5: locatie van de knelpunten aangegeven op de plattegrond van Leuvenheim

2.4 Gewenste situatie

Spoorweg:

- de huidige situatie in stand houden,
- een goede en duidelijke oversteeksituatie van de spoorwegovergang aan de Metelerkampweg.

Arnhemsestraat:

- geen toename van het verkeer bij behoud van het huidige tracé,
- beperking van lawaai en luchtverontreiniging,

- goede oversteekmogelijkheden voor alle weggebruikers,
- veilig fietspad vanaf Leuvenheim richting Spankeren.

Overige wegen en straten:

- naleving van de voorgeschreven snelheid,
- voetgangers en fietsers moeten de mogelijkheid hebben om veilig uit te kunnen wijken voor het autoverkeer zonder te moeten vluchten in modder of hoog gras,
- voor de kinderen een veilige route naar school,
- geen onoverzichtelijke punten.

2.5 Doelen

De bewoners van Leuvenheim achten een verkeersveilige situatie in hun dorp van het grootste belang. Om dit te bereiken worden twee doelen gesteld:

1. bevorderen van de verkeersveiligheid,
2. nadelige invloed van infrastructuur en verkeer op de leefbaarheid in het dorp zoveel mogelijk beperken.

spoorwegovergang Spankerenseweg

2.6 Middelen

Spoorweg

Als de Noordtak Betuwelijn een succes wordt, zal het goederenverkeer enorm toenemen. Deze toename zal veel lawaai veroorzaken; vooral 's nachts. Geluidschermen kunnen het leed verzachten maar zijn een buitengewoon lelijke oplossing van het probleem. De aanleg van een geheel nieuw tracé zou wenselijk zijn. Het oorspronkelijke tracé liep door de Achterhoek naar Twente. Vanwege te hoge kosten heeft men van deze plannen afgezien. Omdat zowel Arnhem en Zutphen en alle daartussen liggende plaatsen last zullen ondervinden van deze spoorlijn zal er te zijner tijd wellicht gezamenlijk actie ondernomen kunnen worden om toch het oorspronkelijke tracé te gaan gebruiken.

De overweg Metelerkampweg kan verbeterd worden door verbreding van de oprit en eventueel aanpassing van de voorrangregeling, passend bij de nieuwe situatie.

Arnhemsestraat

Bij instandhouding van het huidige tracé zal de verkeersintensiteit zoveel mogelijk beperkt moeten worden door de volgende maatregelen:

- bewegwijzering van de route Zutphen - Eerbeek via Brummen en niet via Leuvenheim,

- het doortrekken van de A18 van Varsseveld naar Enschede (vrachtverkeer van grensovergang Elten naar Twente rijdt nu veelal via Leuvenheim - Lochem).

Waar het de toekomstige verkeersintensiteit voor Leuvenheim betreft, zal veel afhangen van de verkeersplannen die men in Dieren gaat ontwikkelen. In de huidige situatie zorgen de stoplichten in Dieren voor een regelmatige onderbreking van de verkeersstroom, met name in de spits, waardoor er 'rustmomenten' ontstaan die voetgangers en fietsers in Leuvenheim de kans bieden om over te steken. Automobilisten, wonende aan de oostzijde van de Arnhemsestraat en komend vanuit de richting Brummen, biedt het gelegenheid om de oprit van hun woning in te rijden waardoor filevorming wordt voorkomen.

De oversteek voor auto's kan verbeterd worden door de vluchtheuvel te verbreden, zodat een auto op het midden van de weg kan wachten tot de tweede baan vrij komt. De westelijke rijbaan moet dan in een bocht gelegd worden; dit is tevens een goede verkeersremmer.

Voor het verbeteren van de oversteekplaatsen zijn diverse middelen mogelijk (tunnel, brug of stoplicht). Hiernaar kan aanvullend onderzoek gedaan worden.

De oversteekplaats bij De Rees moet een duidelijke oversteekplaats voor voetgangers en fietsers worden. Het afsluiten van de doorgang van de parallelweg naar de hoofdrijbaan voor gemotoriseerd verkeer zal de veiligheid op dit punt bevorderen.

Het fietspad naar Spankeren kan wat verder van de weg afgelegd worden. Een alternatief is het plaatsen van een doorlopende vangrail.

Overige wegen en straten

Op de Spankerenseweg, tussen de Wildbaan en Hammelerweg, is het snelheidsprobleem het grootst. Het aanbrengen van belijning en bermbeplanting, zodat de weg visueel smaller wordt, of het aanleggen van drempels, kan de snelheid verlagen.

Om voetgangers de mogelijkheid te geven om uit te wijken naar de bermen dienen deze verbeterd te worden. Dit kan bijvoorbeeld door de bermen te verharderen met grasbetonblokken.

De route vanaf de Hoofdstraat naar school voor schoolgaande kinderen moet veiliger worden door de aanleg van een voet- of fietspad langs een deel van de Spankerenseweg.

Met het plaatsen van een spiegel is de onoverzichtelijke situatie op de kruising Eendrachtweg - Metelerkampweg te verhelpen.

2.7 Invloed van een eventuele rondweg

Door een rondweg aan te leggen, buitendijks, zal de drukte op de Arnhemsestraat verminderen en wordt het probleem van de tweedeling in het dorp opgelost. De leefbaarheid langs dit tracé zal een stuk verbeteren vanwege verminderde geluidsoverlast en luchtverontreiniging. De Arnhemsestraat zou een meer centrale functie in het dorp kunnen gaan vervullen. In overleg met de bevolking moet hier dan een goede invulling aan worden gegeven. Door aanleg van een rondweg worden geluidshinder en luchtverontreiniging echter verplaatst naar de oostzijde van de Oudeweg en de uiterwaarden. Een rondweg over de dijk kan tevens behoorlijk horizonvervuilend zijn.

3 Natuur en Landschap

3.1 Inleiding

Leuvenheim wordt omringd door natuur en landschap dat wordt gewaardeerd door de inwoners die hier op verschillende manieren gebruik van maken. Voor de toekomst is er een aantal belangrijke aspecten die in dit thema worden behandeld. Allereerst wordt beschreven hoe Leuvenheimers de natuurlijke en landschappelijke omgeving ervaren. Op verschillende niveaus worden vervolgens de beleidskaders aan de orde gesteld. Het meest prominente knelpunt wordt gevormd door de toenemende druk op het landelijk gebied. Voortkomend uit deze dreiging is de wens om het karakter van het landschap met haar diversiteit aan kenmerkende aspecten te behouden of mogelijk te versterken. Hierbij is onder andere een rol voor de burgers weggelegd: zij kunnen met passende erfbeplanting en goed onderhoud het landelijke karakter versterken. Tevens wordt ten doel gesteld om de toegankelijkheid van het gebied te verbeteren door aandacht te geven aan passende infrastructuur.

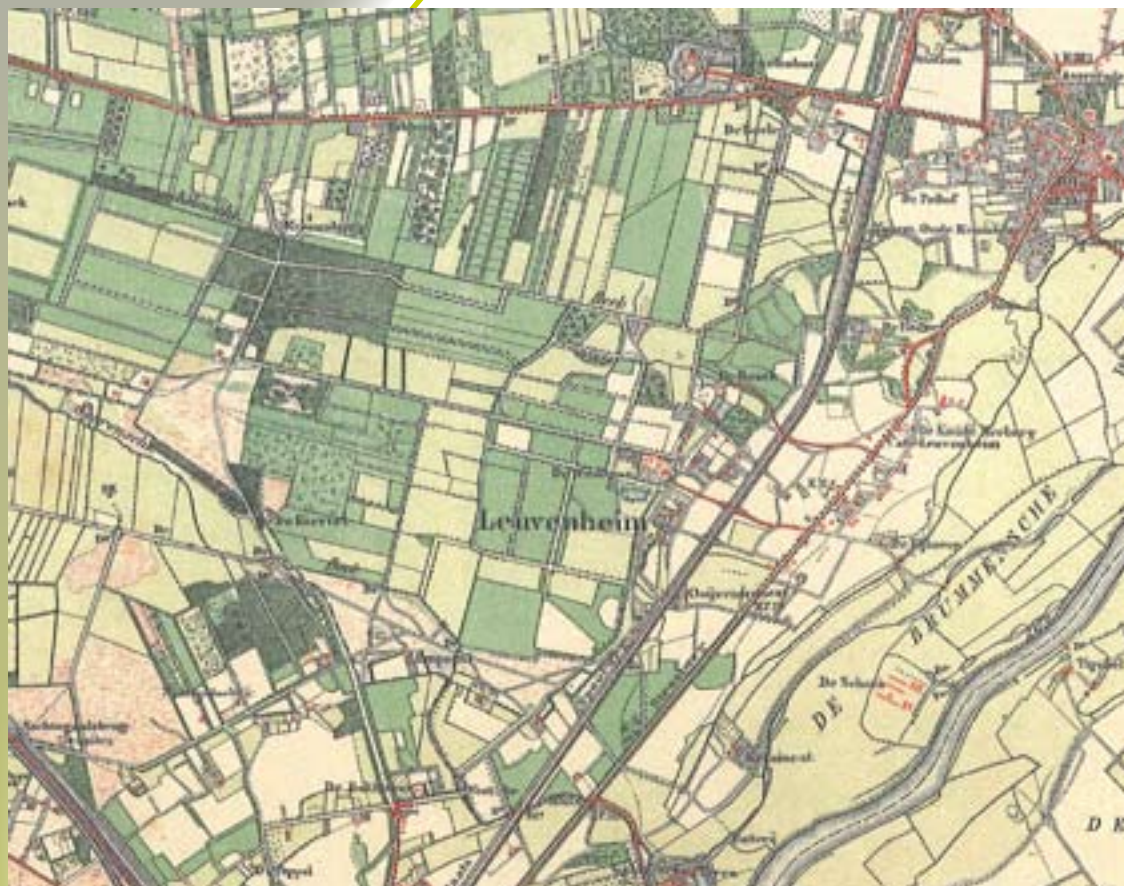
3.2 Huidige situatie

Leuvenheims grondgebied bestrijkt de relatief smalle zone tussen IJssel en Veluwe. Dat garandeert een grote diversiteit aan landschaps- en natuurvormen.

Vanaf de IJssel zijn drie noord-zuid verlopende zones te onderscheiden: de uiterwaarden, de hogere oeverwal en de lagere gronden achter de oeverwal. Die combinatie is bepalend geweest voor het ontstaan van Leuvenheim en het huidige Leuvenheimse landschap. Op de oeverwal ontstonden het dorp en de gemeenschappelijke bouwlanden, de Leuvenheimse Enk. Aan de westzijde lag de grens tussen de hogere grond van de oeverwal en de lagere gronden ter hoogte van de huidige Spankerenseweg voor de Wildbaan. Daar lag tot in de twintigste eeuw het zwaartepunt van de dorpsbebouwing met enerzijds de enk en anderzijds de woeste gronden met bos en heide. Langs die rand van de oeverwal ontstonden de landgoederen en van daaruit werd de woeste grond ontgonnen. De enk werd aan de andere zijden begrensd door het Wilgenpad (vroeger doorlopend tot de Oudeweg), de Oudeweg en De Rees. Ten oosten daarvan lag een grillig patroon van groengronden en geulen langs de IJssel.

Kaart 6: de drie landschapszones

Kaart 7: Leuvenheim ca. 1850

Kaart 8: Leuvenheim ca. 1907

Kaart 9: Leuvenheim ca. 2007

De geschiedenis van Leuvenheim is momenteel nog in vele landschapselementen zichtbaar. De drie noord-zuid lopende zones en de bijbehorende landschappen zijn nog steeds te bewonderen:

- de uiterwaarden bij De Schans met de dijken, de oude strang de Hank met de visplas, de weilanden en de bosschages aan de IJsseloever, de IJssel met zijn vrachtboten die je vanaf de kribben kunt gadeslaan,
- de Leuvenheimse Enk op de oeverwal, die zichtbaar is in het maïsveld tegenover de basisschool de Rietgors en in de landbouwgrond aan weerszijden van het spoor ten zuiden van de Metelerkampweg,
- de landgoederen Den Bosch, de Wildbaan en De Rees (Klein Sion) met de landhuizen, de afwisseling van weilanden en bos op rabatten, de jonge ontginningen met de strakke verkaveling, de Leuvenheimse Heide met heiderestanten en ven als overblijfsel van de woeste gronden en het natuurontwikkelingsgebied aan de Leuvenheimsestraat, dat ook de sfeer oproept van de woeste gronden van voor de ontginning.

Uiterwaarden bij De Schans

Leuvenheimse Enk op de oeverwal

Landgoed de Wildbaan

Haaks op de noord-zuid verlopende zones liggen andere structuren: verbindingswegen zoals de Leuvenheimsestraat, een deel van de Spankerenweg, de oost-west opstreckende vormen van agrarische en bospercelen en de west-oost stromende Leuvenheimse Beek en Soerense Beek. Al die elementen tezamen vormden eeuwenlang een eenheid en een afspiegeling van de (agrarische) bestaanswijze van de Leuvenheimers.

3.3 Hoe Leuvenheimers hun natuur en landschap ervaren

De landbouwgrond van de enk is nu verdeeld, voor een belangrijk deel bebouwd en hij is doorsneden door de Arnhemsestraat en de spoorlijn. De oude structuren zijn echter nog steeds goed te herkennen. Er zijn niet veel Leuvenheimers meer over in de agrarische sector, maar toch voelen de meeste oudere en hier geboren en getogen Leuvenheimers

zich zeer vertrouwd met het landschap en haar historie. Het landschap zit ze in de genen en ze ontleenen er een deel van hun identiteit aan. Ze gebruiken de oude veldnamen en kennen hun betekenis en geven dit weer door aan de nieuwkomers. Ook de nieuwe Leuvenheimers die van elders zijn gekomen, hebben in het algemeen grote waardering voor de natuur. Opmerkelijk is dat de gemiddelde nieuwkomer als één van de redenen waarom hij of zij in Leuvenheim kwam wonen, opgeeft dat het landschap zo afwisselend en de natuur zo mooi is.

Gewaardeerd worden:

- het plattelandskarakter,
- de traditionele verbondenheid met de agrarische sector,
- het afwisselende en kleinschalige landschap,
- het wonen in natuur en landschap,
- de geleidelijke overgang tussen dorp en landschap,
- de cultuurhistorische elementen als de Leuvenheimse Enk, De Schans, De Rees, de Wildbaan, Den Bosch,
- de uiterwaarden,
- de bossen,
- de landgoederen,
- de natuurontwikkelingsgebieden,
- de rust in de natuur.

3.4 Beleidskaders

Rijksbeleid

De uiterwaarden van de IJssel zijn volgens richtlijnen van de Europese Unie door het Rijk aangewezen als Natura-2000 gebied. De Vogelrichtlijn en de Habitatrictlijn zijn hier van kracht. Deze richtlijnen hebben ten doel de biologische diversiteit te behouden door het in stand houden van natuurlijke leefgebieden van planten en dieren. De gebieden genieten bescherming volgens de Natuurbeschermingswet 1998.

In het SGR (Structuurschema Groene Ruimte) heeft het Rijk de EHS (Ecologische Hoofd Structuur) aangewezen. Deze moet leiden tot een samenhangend netwerk van kwalitatief hoogwaardige natuurgebieden. Het overgrote deel van Leuvenheims grondgebied valt binnen deze EHS en geniet als zodanig een ruimtelijke bescherming.

Leuvenheim valt volledig binnen het door het Rijk aangewezen Nationaal Landschap Veluwe. Doel van de Nationale Landschappen is het behouden van landschappelijke en cultuurhistorische kernkwaliteiten en het aantrekkelijker maken van de gebieden voor recreatie. Uitwerking moet plaats vinden via provinciale en gemeentelijke uitwerkingsplannen.

Provinciaal beleid

De EHS is opgenomen in het Streekplan 2005 en Leuvenheims grondgebied wordt daarin benoemd als landschap met hoge landschappelijke waarden en als onderdeel van een van de poorten van de Veluwe.

In het Gebiedsplan Natuur en Landschap bepaalt de provincie nauwkeurig welke natuur waar aanwezig is of waar die gewenst is en welke subsidie-mogelijkheden er zijn voor realisering.

Gemeentelijk beleid

De Ruimtelijke Ontwikkelingsvisie Ligt op Groen (2006) geeft strategische beleidsuitspraken en ruimtelijke streefbeelden voor de IJsselvallei, de oeverwal, het landgoederen- en ontginningsland-schap en de kern Leuvenheim.

Het Landschapsbeleidsplan (2008) werkt deze streefbeelden uit in een uitvoeringsplan met een lijst van projecten die men in de komende jaren wenst te realiseren.

Het Bestemmingsplan buitengebied 1982 (een nieuw bestemmingsplan is in voorbereiding) geeft aan wat er wel en niet mag in het buitengebied wat betreft het gebruik van gronden en het bouwen en gebruik van gebouwen. Het bestemmingsplan is gericht op de bescherming van de groene kwaliteiten in het buitengebied, in combinatie met een duurzaam agrarisch gebruik.

3.5 Knelpunten

Er is een toenemende druk op het landelijk gebied door verstedelijking (meer woningen, wegen, bedrijven), door behoefte aan recreatiemogelijkheden en door het verdwijnen van steeds meer agrarische bedrijven. Dat biedt nieuwe ontwikkelingskansen, maar dat roept ook onzekerheid op en vrees voor ongewenste ontwikkelingen en aantasting van de eigenheid van het gebied. Ook het feit dat de natuur en het landschap rondom Leuvenheim onderwerp is in veel overheidsplannen geeft onrust. Daartoe rekenen we ook de zijdelingse betrokkenheid bij het IJsselsprongplan. Wel of geen rondweg heeft natuurlijk grote invloed op de natuur, de bereikbaarheid en de belevingswaarde van bepaalde gebieden.

3.6 Gewenste situatie

Tijdens de gehouden dorpsvergadering kwam de wens naar voren het huidig landschappelijke karakter van Leuvenheim te behouden. De volgende vier kenmerken van het huidige karakter liggen de bewoners in het bijzonder zeer aan het hart:

- de diversiteit aan landschappen (rivier, uiterwaarden, akkers, weilanden, landgoederen, bossen),
- de samenhang tussen deze landschappen,
- de traditionele relatie met het agrarische bedrijf,
- de cultuurhistorie.

Uitingen van dit landschappelijke karakter wil men graag blijven zien in Leuvenheim, zoals:

- kleinschaligheid,
- een rafelige dorpsgrens,
- onverharde doch toegankelijke paden,
- koeien in de wei,
- akkerbouw in het dorpsmidden (tegenover de school),
- vergezichten vanaf de dijk,
- reeën in de weides in het bos,
- water tussen de rabatten,
- rust (slechts een enkele wandelaar, fietser, tractor of auto).

Men wil de natuur en het landschappelijke karakter van Leuvenheim kunnen blijven beleven aan de rivier, in de uiterwaarden, op de dijk, in het dorp, in de velden, op de akkers, in de bossen en op de moerasgronden. De N348 of een nieuwe rondweg mag daarin voor niemand een barrière vormen.

uitzicht vanaf de dijk

3.7 Doelen

De bewoners van Leuvenheim willen de beleving van het landelijke karakter mogelijk houden en mogelijk maken. Dit moet gelden zowel aan de rivier, als in de uiterwaarden, op de dijk, in het dorp, in de velden, op de akkers, in de bossen en op de moerasgronden. Daartoe worden er vier doelen gesteld:

1. het behouden en waar mogelijk versterken

van het karakter van het landschap in en rond Leuvenheim (van de IJssel tot het Apeldoorns Kanaal en van de Leuvenheimse Beek tot aan de Soerense Beek),

2. het vergroten van de mogelijkheid om natuur, landschap en cultuurhistorie te beleven en het landschap leesbaar te maken, waardoor mensen zich bewuster kunnen worden van hun omgeving en zich er mee kunnen identificeren,
3. het verbeteren van de toegankelijkheid van het landschap (voor voetganger en fietser),
4. het beperken van natuurrecreatie tot een kleinschalig niveau.

3.8 Middelen

De doelen kunnen worden verwezenlijkt door:

- het verbeteren doch niet verharderen van zandwegen en bospaden (doel 1, 3, 4),
- het niet aanleggen van nieuwe verharde paden (doel 1, 4),
- het realiseren van een klompenpad of rondje Leuvenheim (Leuvenheim - Schans - Gelderse Toren - Spankerenseweg - Broekdijk - Leuvenheimsestraat - Leuvenheim) (doel 2, 3),
- het herstellen van oude paden (doel 2,3),
- bewoners te laten deelnemen in aanwijzing, aanleg en onderhoud van kleine landschapselementen zoals hagen, knotwilgen, bosjes, houtsingels (doel 1,2),
- inwoners (van het buitengebied) te adviseren over en ondersteunen bij aanleg en onderhoud van landschappelijke beplanting (doel 1),
- nieuwe inwoners van Leuvenheim altijd te voorzien van basisadvies over landschappelijke beplanting en natuur op eigen erf (doel 1, 2),
- meer natuurinformatie voor bewoners (volwassenen en kinderen) beschikbaar te maken d.m.v. informatieborden, excursies en via school (doel 2),
- bouwvergunningen strakker te hanteren zodat bebouwing geen afbreuk doet aan het landschap, en daarnaast voorwaarden stellen aan de (groene) inrichting van nieuwe bouwpercelen, (doel 1).

3.9 Invloed van een eventuele rondweg

Een rondweg langs de oostzijde van het dorp aansluitend op de dijk heeft zowel direct als indirect grote invloed op natuur en landschap. De mogelijke aanleg van een weg biedt enerzijds bedreigingen, anderzijds kansen.

Relatie dorp - uiterwaarden

Een rondweg zal de uiterwaarden afsnijden van het dorp en zal daarmee de historische relatie tussen dorp en de omringende landschapstypen verbreken. Een verhoogde weg zal als een harde grens en visuele barrière de huidige geleidelijke overgang van dorp naar uiterwaarden vervangen.

Beleving uiterwaarden

Leuvenheimers en andere liefhebbers van natuur en landschap kunnen genieten van de uiterwaarden na een oversteek van de dijk of vanaf het wandelpad over de dijk. Het lijkt dubieus of dat mogelijk blijft na aanleg van de rondweg.

Aantasting leefgebied van plant en dier

De grond benodigd voor de weg wordt direct onttrokken aan de natuur. Dat betekent een verstoring en een aantasting van het leefgebied van diverse kwetsbare plant- en diersoorten. Voor de steenuil bijvoorbeeld betekent het waarschijnlijk dat de soort geheel uit het gebied verdwijnt.

Geluidsoverlast

De uiterwaarden vormen nu een stiltegebied voor mens en dier, maar zullen na aanleg van de rondweg te maken krijgen met toenemende geluidsoverlast van het verkeer.

Verkleining Natura-2000 gebied

De buitendijkse variant van de rondweg, die de voorkeur heeft bij de inwoners van Leuvenheim, veroorzaakt een verkleining van het Natura-2000 gebied van de uiterwaarden.

Verkleining ruimte voor de rivier

De buitendijkse variant van de rondweg heeft tot gevolg dat de ruimte voor de rivier en de waterberging worden beperkt.

Compensatie waterberging en natuurontwikkeling Er is een kans de afname aan waterberging te compenseren door de aanleg van de rondweg te combineren met natuurontwikkeling in de uiterwaarden zoals bijvoorbeeld bij Bronsbergen in Zutphen.

de uiterwaarden

4 Sport en Recreatie

4.1 Inleiding

Het leven bestaat niet alleen uit werken. Ontspanning is voor nagenoeg alle mensen even belangrijk! Of men nu behoefte heeft aan sporten, lid wil zijn van een vereniging of anderszins wil recreëren, er moeten voldoende mogelijkheden geboden worden om te kunnen ontspannen. In dit hoofdstuk wordt Leuvenheim beschreven vanuit het oogpunt sport en recreatie. Hierbij passeren diverse recreatiemogelijkheden, sportfaciliteiten, verenigingen en stichtingen de revue. Tijdens de startbijeenkomst, waarop inwoners van Leuvenheim hun wensen kenbaar konden maken, is een gering aantal briefjes bij dit thema terechtgekomen. Toch is er een aantal concrete behoeftes en worden er in dit hoofdstuk dan ook enkele concrete aanbevelingen genoemd. Daarnaast streven we ernaar dat de huidige faciliteiten behouden blijven en waar mogelijk verbeterd worden. Dat geldt niet alleen voor de inwoners van Leuvenheim. We hopen Leuvenheim ook aantrekkelijk te maken voor kleinschalig dagtoerisme. Dit mooie dorp mag niet onopgemerkt blijven.

4.2 Huidige situatie

Tot het eind van de 20ste eeuw kende Leuvenheim een rijkbloeiend verenigingsleven. Een ouderensoos, een jeugdsoos, een carnavalsvereniging en een muziekvereniging maakten deel uit van het maatschappelijk gebeuren in deze kleine gemeenschap en hadden een belangrijke functie in het dorp. Helaas is aan het bestaan van deze verenigingen aan het eind van de jaren '90 een einde gekomen. De oorzaak lag meestal aan het feit dat men geen vrijwilligers meer kon vinden voor bestuursfuncties. Men miste mensen die bereid waren de kar te trekken, waardoor automatisch ook het ledental terugliep. Rond de eeuwwisseling zijn er nog wel wat pogingen ondernomen om voor de jeugd iets op touw te zetten en ook werden er in het Buurthuis de zogeheten Bruin-café-avonden georganiseerd. Alle pogingen van een aantal enthousiaste vrijwilligers ten spijt, was dit geen lang leven beschoren.

Gelukkig is niet alle activiteit uit het dorp verdwenen en mogen we trots zijn op een aantal verenigingen:

- Vereniging Leuvenheims Belang,
- de Badmintonclub,
- de Leuvenheimse Tennis Vereniging,
- de Leuvenheimse loopgroep,
- de Oranjevereniging,

- de Schoolfeestcommissie,
- de Kaartclub,
- de Knutselclub,
- Vereniging 't Buurthuis.

Verder is er een aantal verenigingen uit de omgeving die gebruik maken van het Buurthuis in Leuvenheim, maar die geen specifieke binding hebben met het dorp, te weten:

- de Kynologenclub,
- accordeonvereniging Con Brio,
- de line-dancers,
- vanuit Stichting Welzijn Brummen: Meer Bewegen voor Ouderen.

tennisbaan aan de Metelerkampweg

Tenslotte zijn er in ons dorp een aantal buurt- en/of straatverenigingen, die ervoor zorgen dat nieuwe bewoners welkom worden geheten en kennis kunnen maken met de bewoners van hun buurt door het organiseren van activiteiten zoals een fietstocht of een buurtbarbecue, één of meerdere keren per jaar.

Rondom de openbare basisschool is een schoolplein en een ruim speelveld gelegen. Hier wordt door de kinderen na schooltijd regelmatig gebruik van gemaakt. In het midden van de Eendrachtweg ligt een kleine speeltuin met een aantal speeltoestellen. De Leuvenheimse bossen en uiterwaarden bieden mogelijkheden tot wandelen, fietsen en andere vormen van recreatie. Tevens is er aan De Schansweg een viswater gelegen. Dit is een uitloper van de Hank in Brummen.

4.3 Knelpunten

Er zijn geen directe knelpunten naar voren gekomen. Bij de startbijeenkomst werd wél aangegeven dat er behoefte is aan verbetering en/of uitbreiding van de huidige sport- en recreatievoorzieningen.

speelveld bij de Rietgors

4.4 Gewenste situatie

Wanneer de wensen en problemen, die tijdens de startbijeenkomst naar voren kwamen, met elkaar worden vergeleken, dan kan geconcludeerd worden dat aan het onderdeel sport en recreatie niet de hoogste prioriteit wordt gegeven door de inwoners van Leuvenheim. Toch kwam een aantal bruikbare wensen en ideeën naar voren:

- een goed trapveld bij de basisschool,
- een jeu de boulesbaan,
- een mededelingenbord met daarop tevens enige toeristische informatie,
- een trimbaan in het bos,
- een terras of kleinschalige horecagelegenheid bij de tennisbaan voor met name de zomermaanden,
- meer mogelijkheden voor kleinschalige natuurrecreatie.

Sommige dorpsbewoners kwamen met voorstellen naar voren als het organiseren van:

- bingoavonden,
- antiekmarkt,
- disco voor de jeugd.

Leuvenheims Belang heeft in het verleden al eens via een enquête onderzoek gedaan naar de behoefte aan dergelijke activiteiten. Het draagvlak bleek echter niet groot. Het staat een ieder natuurlijk vrij om particuliere initiatieven op dit gebied te ontplooiën.

4.5 Doelen

Het uitgangspunt van alle activiteiten op het gebied van sport en recreatie in Leuvenheim is dat deze voorzieningen vooral kleinschalig blijven. Doelen voor sport- en recreatievoorzieningen zijn:

1. behouden en verbeteren van bestaande voor

- ziningen,
2. Leuvenheim aantrekkelijker maken voor kleinschalig dagtoerisme,
3. nieuwe recreatievoorzieningen ontwikkelen voor de eigen bevolking.

4.6 Middelen

Gestelde doelen kunnen worden bereikt met de volgende middelen:

- verbetering van zandwegen en bospaden (doel 2 en 3),
- verbetering van trapveldje (doel 2),
- aanleg recreatieplek met speeltoestellen: jeu de boulesbaan, pannakooi en bankjes (doel 2 en 3),
- versoepeling vergunningsregeling voor kleinschalige of tijdelijke horeca (doel 2 en 3).

4.7 Invloed van een eventuele rondweg

De aanleg van een eventuele rondweg geeft ook de Arnhemsestraat de mogelijkheid om op die plek nieuwe horeca te ontwikkelen. Met de komst van een eventuele rondweg wordt de toegankelijkheid van de uiterwaarden onzeker.

5 Voorzieningen

5.1 Inleiding

Bij voorzieningen worden gebouwen, diensten of services besproken waarover bewoners kunnen beschikken. Deze worden door diverse organisaties aangeboden. Te denken valt aan de gemeente, de NS, de busmaatschappij, vereniging 't Buurthuis, de school, enzovoorts. In Leuvenheim kunnen bewoners gebruik maken van diverse voorzieningen, maar er bestaan ook zekere behoeftes bijvoorbeeld op het terrein van communicatie-infrastructuur zoals goede mobiele dekking. Ook is er behoefte aan het (blijvend) voortbestaan van de school en het behoud van ambulante handel om een prettige leefgemeenschap te waarborgen.

5.2 Geschiedenis en huidige situatie

De geschiedenis

Eens was Leuvenheim een klein dorp met tal van voorzieningen. Alleen al aan de Arnhemsestraat telden we 5 cafés, 2 kruideniers, 2 bakkers en een slager. Daar middenin lag de school, ook toen al centrum voor activiteiten zoals muziek en het schoolfeest. Aan de Hoofdstraat stond zelfs een warenhuis waar je alles kon kopen wat er maar nodig was om een huishouden draaiende te houden. Met de bus kon je ieder half uur naar Zutphen of Dieren.

In de loop der tijden zijn al dit soort voorzieningen uit Leuvenheim verdwenen.

In 1955 kreeg Leuvenheim een nieuwe school (Openbare Basisschool de Rietgors) en werden er in het oude pand alleen nog schoolgymnastieklessen gegeven. Door veranderende eisen en het drukker worden van de Arnhemsestraat kwam hier een einde aan. De oversteek werd te gevaarlijk.

Het oude schoolgebouw doet thans dienst als buurthuis en biedt plaats aan kleinschalig verenigingsleven. 't Buurthuis, zoals het gebouw officieel heet, biedt onderdak aan de Badmintonclub, de Knutselclub, een groep line-dancers en de kaartclub. Er is ruimte voor vergaderingen, feestjes en partijen en dorpse aangelegenheden zoals het meedoen aan de Landelijke Schoonmaakdag en de door Leuvenheims Belang georganiseerde Leuvenheimdag. Verder wordt er ook gebruik gemaakt van het gebouw door niet-Leuvenheimse verenigingen zoals onder andere de hondenclub en gymnastiek voor ouderen.

Kinderen van 4 t/m 12 jaar hebben in het eigen dorp de mogelijkheid om goed basisonderwijs te volgen.

Daarnaast vervult het schoolgebouw en het omliggende terrein in het dorp een maatschappelijke functie bij activiteiten als het jaarlijkse School- en Oranjefeest, het vogelschieten, de Leuvenheimse Beekloop, het kerstfeest en de fancyfair.

't Buurthuis aan de Arnhemsestraat

Sinds een jaar rijdt er zes dagen in de week op ieder uur een buurtbus vanuit Leuvenheim via Brummen naar Zutphen en weer terug. Voor ambulante handel komen drie mobiele leveranciers wekelijks naar Leuvenheim met gevogelte, eieren, groente, fruit en kaas. Indien nodig levert ook de apotheek aan huis.

Aan de Eendrachtweg en aan de Arnhemsestraat staan brievenbussen van TNT-post.

Aan de Eendrachtweg is een kinderspeeltuin met een aantal speeltoestellen. Omgeven door een hek is dit een veilige en belangrijke voorziening in het dorp.

In Huize De Rees aan de Arnhemsestraat bevindt zich retraitecentrum Klein Sion.

Ook de Maartensplaats is gehuisvest aan de Arnhemsestraat. Dit is een op antroposofische basis georganiseerde zorgboerderij voor volwassenen met een verstandelijke beperking.

de speeltuin aan de Eendrachtweg

5.3 Knelpunten

Ten aanzien van de voorzieningen in Leuvenheim is een aantal knelpunten helder geworden tijdens de startbijeenkomst:

- de (gevaarlijke) oversteek van zowel de spoorbaan als de Arnhemsestraat die een belemmering vormen voor kinderen die -wonende ten westen van de spoorbaan en ten oosten van de Arnhemsestraat - zelfstandig gebruik willen maken van de speeltuin,
- de slechte bereikbaarheid van het dorp Dieren (winkels en NS-treinstation) door het gemis van een busverbinding,
- onzekerheid over het (blijvend) voortbestaan van de onderwijsvoorzieningen door afnemend leerlingenaantal,
- het feit dat geen optimaal gebruik kan worden gemaakt van internet en mobiele telefonie.

5.4 Gewenste Situatie

Om Leuvenheim leefbaar en bereikbaar te houden wordt gestreefd naar:

- het openhouden van de basisschool,
- behoud van de huidige ambulante handel,
- behoud van de verbinding naar Zutphen d.m.v. de buurtbus,
- optimalisering van de digitale bereikbaarheid (internet, mobiele telefonie en Digitenne),
- een boerderijwinkel,
- een directe verbinding met openbaar vervoer naar Dieren.

5.5 Doelen

Voor het onderwerp voorzieningen is het belangrijkste doel het behoud en de ontwikkeling van voldoende voorzieningen om het dorp Leuvenheim in redelijke mate zelfstandig én leefbaar te houden.

5.6 Middelen

De wensen die in 5.4 staan beschreven worden in deze paragraaf nader toegelicht.

Om voor de toekomst bestaansrecht te kunnen verlenen aan het schoolgebouw in Leuvenheim, is het wenselijk om hier een multifunctionele ruimte van te maken. Denk aan buitenschoolse opvang, spellokaal, gymzaal, kantoortje voor de wijkagent, vergaderruimte enzovoort, misschien in combinatie met 't Buurthuis. Hierbij valt ook te denken aan het herinrichten van het schoolplein (met buitenmeubilair en betere verlichting) zodat het toegankelijk-

ker is in de buitenschoolse uren. Door het plein een meer open karakter te geven en beter te verlichten zal de sociale controle behoorlijk verbeteren, waardoor vernielingen worden voorkomen.

Door de school te verbreden met functies die in het belang zijn voor de gemeenschap, is het bovendien denkbaar dat dit als magneet zal werken voor nieuwe leerlingen.

Om de huidige ambulante handel te behouden, dient men gesprekken aan te gaan met leveranciers van de diverse diensten en de partijen die voorzieningen beschikbaar stellen. Hier kan worden besproken wat er mogelijk is en welke voorwaarden er worden gesteld aan voorzieningen die behouden moeten worden.

O.B.S. de Rietgors aan de Spankerenseweg

Voor een directe openbaar vervoerverbinding naar Dieren is een verkenning bij de OV-organisaties een eerste middel. De wensen van de bevolking en de mogelijkheden bij de organisaties kunnen in een overleg naast elkaar gelegd worden.

Een betere digitale bereikbaarheid bestaat uit verschillende elementen. Internet en mobiele telefonie zijn enkele onderdelen. De wensen van de bewoners zullen in combinatie met de mogelijkheden in het gemeentelijke beleid enkele zoekrichtingen duidelijk maken. Op basis hiervan kunnen gesprekken met providers en leveranciers van de digitale communicatie plaatsvinden.

Voorzieningen voor natuurkamperen, bed & breakfast, een terrasje en een boerderijwinkel zijn vormen van kleinschalige recreatie die passen in de gewenste ontwikkeling van Leuvenheim. Voor het opzetten van deze voorzieningen is enerzijds een enthousiaste ondernemer nodig, anderzijds een gunstig ondernemersklimaat. Door inzicht te verkrijgen in deze twee factoren en ook te kijken naar de mogelijkheden zal blijken hoe deze wens gerealiseerd kan worden.

5.7 Invloed van een eventuele rondweg

De Arnhemsestraat wordt rustiger en de voorzieningen aan deze weg zullen fysiek beter bereikbaar zijn voor de bewoners.

Arnhemsestraat

6 Klankbordbijeenkomst

Inleiding

Op 10 maart 2009 was het concept Dorpsplan onderwerp voor een klankbordbijeenkomst. Diverse organisaties waren uitgenodigd om naar het Buurthuis in Leuvenheim te komen om te discussiëren en adviseren over het conceptplan. De aanwezigen discussieerden in kleine groepen, begeleid door procesbegeleiders van de Vereniging Kleine Kernen en de dorpswerkgroepleden. Onderwerp van discussie waren het thema en de wensen, ideeën en acties die in het dorpsplan bij het thema zijn opgesteld. Voor ieder thema was een tafel ingericht en in drie gespreksrondes van elk 20 minuten konden de genodigden reageren op de thema's van hun keuze. In een plenaire terugkoppeling werden de belangrijkste discussiepunten genoemd, verklaard of verder besproken. Per thematafel werd een verslag gemaakt van de gesprekken. Dit hoofdstuk is een samenvoeging en beknopte weergave van die verslagen.

De algemene reactie van de genodigden op het concept dorpsplan was positief. Het werk van de dorpswerkgroep en de rapportage werden zeer gewaardeerd. Er was ook veel vertrouwen in de toekomst van het dorpsplan. De aanwezigen waren het met elkaar eens dat het geen theoretisch plan moet blijven, maar dat het een praktische leidraad kan worden die doelen en middelen aanreikt, die we met elkaar kunnen realiseren en uitvoeren.

De gemeente Brummen staat open voor ideeën en hecht grote waarde aan het dorpsplan omdat er voor alle dorpen in de gemeente een dorpsvisie ontwikkeld moet worden. Er zijn bij de gemeente zelfs twee medewerkers in dienst die de dorpen begeleiden in het opstellen van een toekomstvisie en bij het uitvoeren van het dorpsplan in uitwerkgroepen. Voor een aantal onderwerpen kan de gemeente initiatieven ondersteunen middels het geven van subsidie, het geven van juridisch advies en het beschikbaar stellen van netwerk en contacten.

De wethouder van Ruimtelijke Ordening en Verkeer, de heer Van Ooijen, waardeerde de neutrale behandeling van de rondweg in het rapport, zeker omdat hij beseft dat de rondweg een heikel punt is voor de bewoners. Hij vraagt de Leuvenheimers zich bewust te zijn van de consequenties van een keuze. Hij deelde ook mee dat de gedeputeerde, mevrouw van Haren, gaat beginnen met verkenningen omtrent de rondweg in Leuvenheim. Onderzocht wordt daarbij wat het probleem is, hoe het zich ontwikkelt en wat de oplossing is. "Er zal nog heel wat water door de IJssel stromen eer hier een rondweg ligt", aldus wethouder Van Ooijen.

Lijst van aanwezige genodigden

Gemeente Brummen

Henk de Boer	afd. Ruimte - beleidsmedewerker plattelands ontwikkeling, recreatie en toerisme
Marcel Klos	afd. Ruimte - manager
Eef van Ooijen	wethouder Ruimtelijke Ordening en Verkeer
Marchel Romeijn	afd. Ruimte - seniorteam VROM
Erik Stok	extern adviseur kleine kernen, dorpsplannen
Pieter Bas Zwiers	afd. Ruimte - beleidsmedewerker team VROM

Woningstichting Brummen

Marit Muijtjens	woonconsulent
-----------------	---------------

Leuvenheims Belang

Bob Altena	voorzitter
Josien Blom	2de penningmeester
Nicole Regelink	bestuurslid Buurthuis
Arie Ton	bestuurslid

Leuvenheimse Tennis Club

Inge Savenije

bestuurslid

Wonen

Doelen

behouden van het landelijk karakter van het dorp

behouden van een mix van woning-soorten en kleinschalige bebouwing

behouden van een aantrekkelijke woonomgeving voor jonge gezinnen

behouden van een leefbare woonomgeving op die plekken waar overlast wordt ervaren

behoud en ontwikkeling van open plekken in het dorp

Middelen

bouwen van woningen voor jonge gezinnen (bij voorkeur in het huursegment)

beperking van bouwlocaties

bouw (naar behoefte) van betaalbare woningen voor jonge gezinnen of senioren

bouwen in een stijl passend in het landelijk karakter van het dorp

afstappen van de 60/40 regel in het voordeel van de sociale woningbouw

De gemeenteambtenaren van de afdeling ruimte onderschrijven in grote lijnen de doelen en middelen. Er wordt geconstateerd dat de gemeente niet in het bezit is van grond in Leuvenheim; dus aankoop van grond is duur en daardoor is het bouwen van woningen voor jonge gezinnen niet eenvoudig. De gemeente is wel bereid hierover mee te denken. Te denken valt dan aan woningen met meerdere slaapkamers en een tuin in het goedkope segment (huur of koop).

Het aanbod is gedaan om samen met de uitwerkgroep de volgende zaken uit te werken:

- een collage van wenselijke bebouwing (uiterlijk en soort woningen),
- een voorstel waar wel en waar niet te bouwen (locaties aanwijzen en uitsluiten),
- een keuze voor wie te bouwen (bewoners-categorieën).

Voor de gemeente is hier het uitgangspunt de ruimtelijke visie "Ligt op Groen". Doel is om het hieruit voortkomende plan mee te nemen in het nieuwe bestemmingsplan van Leuvenheim. (NB: de gemeente start in 2009/2010 met de bestemmingsplannen voor de kleine kernen. Het dorpsplan Leuvenheim zal één van de bouwstenen voor dit nieuwe bestemmingsplan vormen).

Mevrouw Muijtjens vertelt dat de Woningstichting Brummen geen voorkeursbeleid hanteert bij de verhuur van woningen. De woningen van de stichting aan de Hoofdstraat worden te koop aangeboden.

Verkeersveiligheid en infrastructuur

Doelen

bevorderen van verkeersveiligheid

nadelige invloed van infrastructuur en verkeer op de leefbaarheid in Leuvenheim zo veel mogelijk beperken

Middelen

actie voor aanleg van een nieuw spoortracé voor goederenverkeer conform oorspronkelijke plannen door de Achterhoek naar Twente

plaatsen van geluidsschermen langs het spoortracé bij toename goederenverkeer

realiseren van meer ruimte op de spoorwegovergang op de Metelerkampweg om voorrang te kunnen verlenen

beperken van verkeersintensiteit Arnhemsestraat

veiliger maken van de oversteek Arnhemsestraat ter hoogte van Metelerkampweg-Schansweg

veiliger maken van de oversteek Arnhemsestraat ter hoogte van Oudeweg-parallelweg

Middelen (vervolg)

afsluiten voor gemotoriseerd verkeer van de doorgang parallelweg - Arnhemsestraat ter hoogte van De Rees

concrete scheiding van fietspad naar Spankeren van rijbaan N348

visueel versmallen van Spankerenseweg tussen Wildbaan en Hammelerweg t.b.v. verkeersremming

verharden van bermen zodat uitwijken mogelijk is

aanleg van een voetpad naar school langs een deel van de Spankerenseweg vanaf de Hoofdstraat

plaatsen van een spiegel op de kruising Eendrachtweg-Metelerkampweg

Pieter Bas Zwiers vindt de middelen zeer helder en concreet geformuleerd. In de uitwerkgroepen kan hier volgens hem goed mee verder gewerkt worden.

De gemeenteambtenaren van de afdeling ruimte melden dat de gemeente bezig gaat met een verkeersstructuurplan. Hierbij worden ook burgers betrokken. De gemeente vraagt een noodzaak aan te tonen van aanpassingen van kruisingen en fietspad langs de N348 (er vinden immers geen ongelukken plaats). De gemeente deelt de zorg omtrent het toenemende goederenvervoer over het spoor. Indien maatregelen noodzakelijk en gewenst zijn dan wil de gemeente zich daar samen en in overleg met Leuvenheim sterk voor maken.

Wethouder van Ooijen ziet graag dat er in het dorpsplan ook een scenario wordt uitgewerkt voor een N348 met een drastische verkeersstoe name in plaats van een rondweg (oversteken, tunnels, e.d.).

Arie Ton en Josien Blom onderschrijven de middelen van de themawerkgroep.

Natuur en Landschap

Doelen

behouden en waar mogelijk versterken van het karakter van het landschap in en rond Leuvenheim

vergroten van de mogelijkheid om natuur, landschap en cultuurhistorie te beleven en het landschap leesbaar te maken

verbeteren van de toegankelijkheid van het landschap

beperken van natuurrecreatie tot een kleinschalig niveau

Middelen

zandwegen en bospaden verbeteren maar niet verhard

geen nieuwe verharde paden aanleggen

klompenpad of rondje Leuvenheim realiseren

oude paden herstellen

bewoners laten deelnemen in aanwijzing, aanleg en onderhoud van kleine landschapselementen

inwoners adviseren over en ondersteunen bij aanleg en onderhoud landschappelijke beplanting

nieuwe inwoners altijd basisadvies geven over landschappelijke beplanting en natuur op eigen erf

meer natuurinformatie beschikbaar maken via informatieborden, excursies en school

bouwvergunningen strakker hanteren (geen afbreuk aan landschap; voorwaarden aan groene perceelsinrichting)

uiterwaarden toegankelijk houden voor recreatie in het geval van een rondweg

De gestelde doelen en middelen sluiten goed aan bij het gemeentebestuur. Samen zal er veel gerealiseerd kunnen worden, maar er wordt gesteld dat het initiatief van de bewoners moet komen. Er is een start gemaakt met de uitvoering van één van de ideeën: onder begeleiding van Landschapsbeheer Gelderland realiseert een werkgroep een wandelpad rond Leuvenheim waarin historische paden zijn opgenomen. De gemeente faciliteert hierin. Opgemerkt wordt dat de bossen eigendom zijn van een stichting, wat betekent dat de gemeente daar geen rol kan spelen bij bewonersparticipatie in het onderhoud.

Woningstichting Brummen houdt zich feitelijk niet bezig met natuur en landschap rond haar woningen. De stichting heeft wel een buurtbudget dat op verzoek en naar ideeën van bewoners ingezet kan worden voor verbetering van de woonomgeving.

Het buurthuisbestuur kan zich vinden in het dorpsplan en benadrukt het middel 'bouwvergunningen strakker hanteren'. De gemeente geeft aan dat bij bouwvragen voorwaarden worden gesteld aan landschappelijke inpassing en dat bouwplannen worden beoordeeld door de welstandscommissie.

Tennisclub Leuvenheim wil beplanting aanbrengen om de banen af te schermen en wil graag gebruik maken van voorgestelde advies- en ondersteuningsmogelijkheid voor keuze, aanleg en onderhoud van landschappelijke beplanting.

Sport en recreatie*Doelen*

behouden en verbeteren van bestaande voorzieningen

Leuvenheim aantrekkelijker maken voor kleinschalig dagtoerisme

nieuwe recreatievoorzieningen ontwikkelen voor de eigen bevolking

Middelen

verbetering van zandwegen en bospaden

verbetering van trapveldje

aanleg recreatieplek met speeltoestellen: jeu de boulesbaan, pannakooi en bankjes

versoepeling vergunningsregeling voor kleinschalige of tijdelijke horeca

De gemeente heeft leefbaarheid hoog op de agenda staan en stelt daarvoor budget ter beschikking. Ook de Woningstichting stelt een buurtbudget beschikbaar. Dit is een bijdrage voor activiteiten waarbij de huurders van de stichting betrokken zijn. De deelnemers aan de discussie overwegen of voorzieningen in het dorp voor jongeren van 12 tot 16 jaar de overlast bij de tennisbaan kunnen verminderen.

Wat betreft de behoefte aan kleinschalige horeca meldt de gemeente dat in 2010 het project 'Rustpunten' van start gaat. Het is gericht op zelfbedieningspunten voor wandelaars en fietsers.

Onlangs is er een Nordic Walking-route aangelegd en er wordt gepraat over een klompenpad voor en door de Leuvenheimers. Het verbeteren van wandelpaden in de bossen is lastig omdat deze grotendeels in privé-bezit zijn.

Het aanleggen van een recreatieplek kan gecombineerd worden met het multifunctioneel maken van het schoolplein. Dit plan acht de gemeente realiseerbaar. Verwezen wordt naar de gemeentelijke nota Speelbeleid.

Voorzieningen

Doelen

behoud en ontwikkeling van voldoende voorzieningen om het dorp Leuvenheim in redelijke mate zelfstandig én leefbaar te houden

Middelen

multifunctioneel maken van het schoolgebouw en bijbehorende buitenruimte (herinrichten schoolplein)

aantrekking van ambulante handel

realisering mogelijkheid openbaar vervoer naar station Dieren

optimalisering digitale bereikbaarheid

realisering voorzieningen voor natuurkamperen, bed & breakfast, terrasje, boerderijwinkel

Pieter Bas Zwijs vertelt dat de gemeente de school wil behouden en zich kan vinden in een multifunctionele invulling. Het realiseren van buitenschoolse opvang in of om het gebouw wordt een mooie ambitie genoemd, evenals het herinrichten van het schoolplein.

De gemeente heeft in haar beleid met betrekking tot sportvoorziening géén gymzaal in Leuvenheim gepland. Wellicht zijn er wel andere "bronnen" aan te boren, waarmee wel in een gymzaal in Leuvenheim voorzien kan worden. De gemeente houdt zich niet bezig met de keuze voor de locatie van de vergaderruimte in de school of in het Buurthuis en staat open voor beide opties.

Enthousiast is de gemeente over de ideeën voor kleinschalige recreatie. Zij verwijzen naar een speciale gemeentelijke medewerker voor beginnende ondernemers en initiatiefnemers op dit gebied. Ook financiële ondersteuning is hier mogelijk.

Het recreatieve karakter van het fietspad naar Dieren wordt onderschreven. Voor verbetering van het fietspad wordt verwezen naar de provincie, eigenaar van de N348. Openbaar vervoer naar Dieren heeft voor de gemeente geen prioriteit.

Wat betreft het mededelingenbord geeft Leuvenheims Belang aan bezig te zijn met een vergunningaanvraag. Zij overweegt een combinatie van mededelingen met informatie over recreatie en natuur.